

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/4/2021
Identifikačné číslo spisu: 7021200039
Dátum vydania rozhodnutia: 01.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7021200039.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zuzany Mališovej v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Y. G., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Afganistan, bez dokladov totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Y., Y. Y. U. XX, Y.K., právne zastúpeného: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, so sídlom Murgašova 3, Košice, proti žalovanému: Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Výšné Nemecké, so sídlom Výšné Nemecké 124, Krčava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-SO17-113-008/2020-ZAV zo dňa 31. októbra 2020, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sa/4/2021-22 zo dňa 25. januára 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-SO17-113-008/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020 podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“ alebo „zákon č. 404/2011 Z. z.“) zaistil žalobcu na účel výkonu administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky na základe právoplatného rozhodnutia žalovaného o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na 3 roky č. PPZ-HCP-SO17-112-012/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020. V súlade s § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov žalovaný stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu 4 mesiacov, t. j. do 28.02.2021. Žalobcu umiestnil do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Y..

2. Žalovaný rozhodnutie odôvodnil tým, že nezaistením účastníka, by sa ten naďalej pohyboval po

členských štátoch neoprávnené, bez finančných prostriedkov a zabezpečeného ubytovania, čo by mohlo viesť aj k nezákonnej činnosti. Z dôvodu absencie cestovného dokladu žalobcu vyplynula potreba zabezpečiť jeho zaistenie, nielen na účel zistenia jeho totožnosti, ale i na účel zistenia, či žalobca nemá záznam v SIS a či nepredstavuje hrozbu pre Slovenskú republiku. Žalovaný mal za to, že v prípade účastníka konania existuje miera ohrozenia účelu zaistenia a riziko pokračovania v neoprávnenom zdržíavaní sa na území Slovenskej republiky i riziko úteku žalobcu a skrývania sa, keďže jeho cieľovou krajinou je Belgicko. Poukázal pritom na vyjadrenie žalobcu, že cestuje do Belgicka za lepším životom, kde má bratranca i možnosť pracovať, a že na území Slovenska o azyl nežiada.

3. Dĺžku doby zaistenia do 28.02.2021 určil žalovaný z dôvodu procedúry podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnené zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“). Žalovaný tiež uviedol, že alternatívy podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov u žalobcu neprichádzajú do úvahy vzhľadom na to, že žalobca má nedostatok finančných prostriedkov a ubytovanie si na Slovensku zabezpečiť nedokáže, nemá tu ani známych, ani príbuzných.

II. Konanie na krajskom súde

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 229 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) žalobu ako nedôvodnú zamietol. Právo na náhradu trov konania krajský súd účastníkom konania nepriznal.

5. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd k námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že v posudzovanom prípade žalovaný zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery, aplikoval správne právne predpisy ako aj konkrétne hmotnoprávne ustanovenia zákona, a preto namietanú vadu konania nemožno konštatovať. Zároveň dodal, že žalovaný postupoval v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako i Ústavného súdu Slovenskej republiky.

6. K námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia správny súd poznamenal, že žalovanému nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie alebo zabezpečenie dôkazov alebo to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z ním vykonaných úkonov nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo. Nemožno mu vytknúť ani to, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo že by v jeho hodnotení zistených skutočností bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho činnosti nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z príslušných ustanovení zákona, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

7. Vo vzťahu k námietke žalobcu týkajúcej sa neúčelnosti jeho zaistenia krajský súd ustálil, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov umožňuje zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia. Jedinou požiadavkou pre uplatnenie tohto ustanovenia je vykonateľné rozhodnutie o administratívnom vyhostení alebo trest vyhostenia, čo je v danom prípade splnené poukazujúc na právoplatné a vykonateľné rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-SO17-112-012/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020 o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu žalobcovi. Pri tomto dôvode zaistenia nie sú nijaké špecifické zákonné požiadavky vzťahujúce sa na riziko úteku alebo riziko vyhýbania sa alebo marenia výkonu vyhostenia.

8. Krajský súd v ďalšom poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010 a konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach zaistenia cudzincov (napr. sp. zn. 1SZa/7/2016, sp. zn. 1SZa/9/2016) a dodal, že žalovaný správny orgán je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel,

vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka (žalobcu), chránených inými právnymi predpismi. V rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia. V danom prípade je aj táto podmienka splnená, nakoľko žalovaný dostatočným spôsobom odôvodnil aj účelnosť zaistenia žalobcu, zaoberal sa aj prekážkami, ktoré by bránili jeho zaisteniu. Uzavrel, že prepustenie žalobcu zo zaistenia by znamenalo ohrozenie nerešpektovania zákona a štátu, na ktorého výsostnom území sa žalobca nachádza. Žalobca bez toho, aby disponoval cestovným dokladom alebo iným dokladom totožnosti sa pohyboval na území Slovenskej republiky. V takýchto prípadoch je potrebné uprednostniť záujem spoločnosti na ochrane verejného poriadku a bezpečnosti pred záujmami a právom jednotlivca na osobnú slobodu a tieto okolnosti uprednostnenia pri kolízii dvoch práv aj náležite odôvodniť, tak ako žalovaný v preskúvanom rozhodnutí. Krajský súd sa preto stotožnil s názorom žalovaného o nevyhnutnosti zaistenia žalobcu na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia.

9. K nevyužitiu miernejších opatrení krajský súd konštatoval, že zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania zo dňa 31.10.2020 vyplýva, že žalobca uviedol, že nemá možnosť zabezpečenia ubytovania a finančné zabezpečenie na pobyt na území Slovenskej republiky s tým, že na takejto argumentácii žalovaný založil aj zdôvodnenie neuloženia miernejších opatrení, z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok. Vzhľadom na uvedené mal krajský súd za to, že žalovaný pri svojom rozhodovaní vychádzal z výsluchu sťažovateľa a na základe zistenia, že zloženie peňažnej záruky ani hlásenie pobytu neprichádza do úvahy, rozhodol o jeho zaistení.

10. Krajský súd vyslovil nesúhlas s tvrdením žalobcu, že žalovaný neúčelne zaistil žalobcu z toho dôvodu, že neurčil v rozhodnutí o administratívnom vyhostení ako ani v napadnutom rozhodnutí o zaistení žalobcu krajinu, do ktorej má byť žalobca vyhostený, a to s poukazom na ustanovenie § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10SZa/6/2016 zo dňa 18.03.2016.

11. V ďalšom krajský súd dodal, že podľa ustálenej praxe a ďalšieho postupu zariadenia pre zaistenie cudzincov je zrejme, že ak štátny príslušník tretej krajiny nedisponuje platným cestovným dokladom, po preštudovaní spisového materiálu pristupujú k lustráciám a následnému zisťovaniu totožnosti štátneho príslušníka tretej krajiny, odovzdáva sa žiadosť o vystavenie náhradného cestovného dokladu na Konzulárny odbor Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Následne sa pristupuje k určeniu krajiny, do ktorej bude cudzinec vyhostený. Nakoniec sa zabezpečuje doprava, resp. sa zvolí spôsob odsunu cudzinca. Z uvedeného je zrejme, že v tejto fáze zaistenia, nie je možné bez ďalších okolností vyriešiť, že nie je možno žalobcu vyhostiť, a to ani do inej (tranzitnej) krajiny, v danom prípade Maďarsko alebo Srbsko.

12. K námietke žalobcu týkajúcej sa bezpečnosti krajiny, do ktorej má byť vyhostený, krajský súd uviedol, že žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice území, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov. Navyše žalobca nevyhostil cudzinca do Afganistanu, ale túto otázku, kde bude cudzinec vyhostený, nechal otvorenú v súlade s § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

13. V otázke neprimeranej dĺžky zaistenia krajský súd konštatoval, že dĺžka zaistenia závisí od množstva podstatných faktorov, medzi ktoré okrem iného patrí zdravotný stav žalobcu, overenie totožnosti a zabezpečenie cestovného dokladu, jeho spolupráca, ako aj komunikácia medzi štátnymi orgánmi Slovenskej republiky a ostatnými štátmi, ako aj vybavenie všetkých náležitostí potrebných na riadne dodržanie postupu upraveného medzinárodnými dohodami, ktorých signatármi sú dotknuté krajiny, zabezpečenie pokrytia nákladov na samotné vyhostenie, materiálne ako aj personálne zabezpečenie prepravy žalobcu a pod. Dĺžku zaistenia žalovaný odôvodnil hypotézou na vec sa vzťahujúceho zákonného ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov a určil ju na dobu 4 mesiacov, t. j. do 28.02.2021, nie na hraničnú dobu 6 mesiacov. Ďalej krajský súd zdôraznil, že žiaden správny orgán, a

teda ani žalovaný, nevie presne stanoviť čas potrebný na vykonanie úkonov a to z dôvodov, že nikto nevie v dobe, kedy sa rozhoduje o zaistení cudzinca, presne uviesť dĺžku trvania jednotlivých úkonov, každý prípad a teda aj vykonanie toho istého úkonu, je individuálny, a práve preto zákonodarca legislatívne upravil povinnosť správneho orgánu skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia, čo vyplýva aj z aktuálnej judikatúry (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 10SZa/11/2015 z 18.09.2015). Vzhľadom na uvedené krajský súd vyslovil názor, že dĺžka zaistenia je v danom prípade orientačná, bola riadne odôvodnená, a preto nezákonnosť rozhodnutia žalovaného v tomto smere zistená nebola. Keďže doba zaistenia bola stanovená v súlade s § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov a táto neuplynula v čase rozhodovania správneho súdu, aj túto námietku vyhodnotil správny súd za nedôvodnú.

14. Krajský súd dal do pozornosti informácie o zrealizovaných návratoch (dobrovoľných i nútených) občanov Afganistanu v rokoch 2018 a 2019 s konštatovaním, že uvedené skutočnosti potvrdzujú, že výkon administratívneho vyhostenia je potencionálne možný a reálny.

15. V závere súd poukázal na vyhlásený núdzový stav na území Slovenskej republiky súvisiaci s krízovou situáciou spôsobenou ochorením COVID-19 v dôsledku čoho bol novelizovaný aj zákon o pobyte cudzincov s tým, že zákonodarca ustanovením § 131i ods. 9 zákona o pobyte cudzincov odložil výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení počas trvania krízovej situácie. Tento odklad nie je dôvodom na prepustenie zo zaistenia podľa § 90 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona o pobyte cudzincov, ktorým je práve zánik účelu zaistenia. Účelom zaistenia v danom prípade je administratívne vyhostenie žalobcu z územia Slovenskej republiky, ktoré musí byť potenciálne možné a reálne, inak by sa nenaplnil účel zaistenia.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, krajský súd ustálil, že preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, návratovou smernicou, Správnym poriadkom ako i medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv. Žalovaný pred jeho vydaním riadne zistil skutkový stav veci v súlade s ustanovením § 32 Správneho poriadku, odôvodnenie rozhodnutia je dostatočne zrozumiteľné, obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti podľa ustanovenia § 47 Správneho poriadku, ako aj uvedenie skutočností, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia a je z neho zrejmé, akými úvahami sa žalovaný pri hodnotení dôkazov riadil a ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov. Správny súd preto dospel k záveru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, a preto podľa § 229 S.s.p. žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III. Konanie na kasačnom súde

17. Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodov podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) a h) S.s.p., pretože krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

18. Sťažovateľ poznamenal, že s napadnutým rozhodnutím žalovaného v celom jeho rozsahu nesúhlasí z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne zisteného skutkového stavu a že na základe vykonaného dokazovania dospel žalovaný k nesprávnym skutkovým zisteniam. Napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval zároveň za nedostatočne odôvodnené z pohľadu účelnosti a efektivity jeho zaistenia, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť.

19. Uviedol, že v konaní pred krajským súdom poukázal na to, že v krajine jeho pôvodu v Afganistane je dlhodobá zlá bezpečnostná situácia a trvalá hrozba terorizmu a rizika únosu. Žalovaný však v konaní nijakým spôsobom nezisťoval, aké podmienky prevládajú v domovskej krajine a aké zaobchádzanie by sťažovateľovi hrozilo v prípade jeho návratu do tejto krajiny. Mal za to, že vyhostenie do Afganistanu by znamenalo porušenie čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a ustanovení zákona o pobyte cudzincov zakazujúcich vyhostenie cudzinca, u ktorého sú dané prekážky vyhostenia.

20. Dodal, že ho nemožno vyhostiť do domovskej krajiny z dôvodu ohrozenia života pre pretrvávajúci vojenský konflikt, ani do tranzitnej krajiny, ktorú navyše žalovaný nikdy doposiaľ nešpecifikoval, pretože žiadna tranzitná krajina nie je ochotná sťažovateľa prijať.

21. V ďalšom sťažovateľ poznamenal, že okrem neúčelnosti svojho zaistenia v konaní pred krajským súdom namietal taktiež vadu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia.

22. So závermi krajského súdu vyjadrenými v rozsudku napadnutom kasačnou sťažnosťou vyjadril sťažovateľ nesúhlas a mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu v obdobných veciach, na ktoré poukazoval v konaní pred ním, a to tým, že ponechal v zaistení nevyhostiteľného cudzinca.

23. Sťažovateľ zastával názor, že už v čase vydania rozhodnutia o zaistení sa musí policajný správny orgán náležite zaoberať otázkou potenciality zrealizovania účelu zaistenia, ktorým je výkon rozhodnutia o vyhostení a za tým účelom si stanoviť krajinu vyhostenia a vo vzťahu k nej sa zaoberať existenciou možných prekážok zrealizovania vyhostenia, pretože v opačnom prípade by nezákonne zasiahol do základného práva na osobnú slobodu jednotlivca už v čase, keď vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci mal, resp. mohol mať vedomosť o možných prekážkach zrealizovania účelu zaistenia, napr. z dôvodu pretrvávajúceho ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu zaisťovaného cudzinca a nemožnosti vyhostenia cudzinca na územie tretej tranzitnej krajiny. Všetky tieto skutočnosti má podľa sťažovateľa nevyhnutne povinnosť skúmať správny orgán konajúci vo veci zaistenia a administratívneho vyhostenia cudzinca, ktorého výsledkom konaní je rozhodnutie o vyhostení a zaistení, a teda nie zariadenie pre cudzincov.

24. Zákon o pobyte cudzinca pripúšťa situáciu, kedy uvedenie krajiny nie je nevyhnutné, no uvedené nenastalo vo veci sťažovateľa. Pokiaľ žalovaný a aj krajský súd zastávajú názor, že sťažovateľa je možné vyhostiť do konkrétnej krajiny (v opačnom prípade by zaistenie nemohlo byť prípustné a zákonné), o to viac je pre sťažovateľa prekvapivé, prečo nepristúpil žalovaný doposiaľ k uvedeniu tejto krajiny, a to napriek tomu, že sa sťažovateľ nachádza v zaistení už niekoľko mesiacov. Sťažovateľ mal za to, že žalovaný tak nespravil, pretože si je vedomý nevyhostiteľnosti sťažovateľa do inej krajiny, pričom k vydaniu rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení pristúpil iba z dôvodu formálneho deklaratórneho ukončenia jeho neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky.

25. Následne dal sťažovateľ do pozornosti, že bez uvedenia krajiny vyhostenia je zbavený možnosti účinnej obhajoby, pretože nie je schopný smerovať svoju obhajobu voči konkrétnej krajine vyhostenia, nevie ani, aké dôkazy na podporu svojich námietok a tvrdení má predložiť vo vzťahu k dodržaniu zákazu non-refoulement, (aj nepriameho) pretože nevie, o ktorej krajine si má zhromaždiť informácie, eventuálne sa musí blankytno brániť vyhosteniu do každej existujúcej krajiny ako potencionálneho miesta vyhostenia. Právo na účinný prostriedok nápravy v tom ktorom konaní by sa stalo deklarovanou zákonnou fikciou bez reálnej schopnosti účastníka konania odstrániť nezákonnosť v postupoch policajných orgánov vykonávaných vo veci jeho vyhostenia. Účastník konania o administratívnom vyhostení má danú iba raz možnosť podať odvolanie voči rozhodnutiu o administratívnom vyhostení do 15 dní od jeho doručenia. Následne počas trvania zaistenia už nemá právne prostriedky, ako sa brániť voči faktickým úkonom cudzineckej polície - konkrétne útvaru policajného zaistenia, ktoré nevyplývajú z rozhodnutí prijatých v jeho veci, s ktorými účastník konania nebol vopred informovaný a nemohol ich účinne namietat a brániť sa voči nim podaním odvolania.

26. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ nestotožnil so závermi krajského súdu, že až zariadenie pre cudzincov sa bude zaoberať prekážkami vyhostenia sťažovateľa a bude to tiež až zariadenie, ktoré bude určovať krajinu jeho vyhostenia. Mal za to, že prijatím tohto záveru stratí akékoľvek správne konanie a rozhodnutie vydané žalovaným význam a ďalší osud cudzinca bude neovplyvniteľne a nezmeniteľne v rukách zariadenia pre cudzincov, ktoré ani nebolo správnym orgánom, ktorý rozhodol o zaistení.

27. Rovnako sa nestotožnil s argumentáciou konajúceho súdu, že žalovaný nepochybil, keď v prejednávanej veci neuviedol, kam má byť sťažovateľ vyhostený. Pokiaľ nie je v konaní o vyhostení a v rozhodnutí o vyhostení určená krajina vyhostenia, potom logicky nie je možné preskúmať ani existenciu prekážok administratívneho vyhostenia a správnosť postupu žalovaného. Pokiaľ sa krajský súd stotožnil s postupom a napadnutým rozhodnutím žalovaného, mal sťažovateľ za to, že vec, tak ako žalovaný, nesprávne právne posúdil tým, že nezistil rozpor napadnutého rozhodnutia s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru.

28. S poukazom na rozhodnutia kasačného súdu sťažovateľ konštatoval, že krajský súd sa napadnutým rozsudkom od rozhodovacej praxe kasačného súdu neodôvodnene odklonil a tým pochybil. Pochybil aj tým, že napadnuté rozhodnutie žalovaného posúdil ako vecne správne a zákonné a v súlade s rozhodovacou činnosťou kasačného súdu v obdobných veciach.

29. Ďalej sťažovateľ poznamenal, že v konaní pred krajským súdom namietal aj to, že rozhodnutie žalovaného trpí vadou riadneho odôvodnenia rozhodnutia v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia. Aj v tomto smere sa krajský súd stotožnil s napadnutým rozhodnutím žalovaného, pričom krajský súd prijal záver, že lehota zaistenia je zákonná a primeraná dobe potrebnej k vybaveniu nutných úkonov smerujúcich k reálnemu fyzickému vyhosteniu sťažovateľa, pričom doba zaistenia sa môže aj skrátiť, resp. predĺžiť.

30. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti vyslovil iný názor, a to, že dĺžka jeho zaistenia nebola náležite odôvodnená existujúcimi skutočnosťami v konkrétnom prípade, ktoré by odôvodňovali takýto čas údajne nevyhnutne potrebný na jeho zaistenie. Krajský súd tým, že považoval odôvodnenie trvania zaistenia sťažovateľa za dostatočné, pochybil.

31. Konštatoval, že žalobné body správnej žaloby sťažovateľa boli spôsobilé privodiť zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného. Osvojením si postupu žalovaného a krajského súdu môže podľa názoru sťažovateľa v budúcnosti dochádzať k dlhotrvajúcemu pozbavovaniu osobnej slobody nevyhostiteľných cudzích štátnych príslušníkov a to rozhodnutiami správnych orgánov. Sťažovateľ uviedol, že sa s takýmto postupom nestotožnil, nakoľko sa jedná o porušovanie čl. 5 ods. 1 písm. d) Dohovoru a príslušných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky zaručujúcich právo na osobnú slobodu.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a nariadi, aby bol žalobca bezodkladne prepustený zo zaistenia.

33. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v podaní zo dňa 15.02.2021, v ktorom uviedol, že je toho názoru, že postupoval plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj so správnym poriadkom, pred vydaním rozhodnutí riadne zistil skutkový stav, odôvodnenie rozhodnutí je dostatočné, zrozumiteľné, obsahujúce všetky zákonom požadované náležitosti ako aj uvedenie skutočností, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutí, je z nich zrejmé akými úvahami bol vedený žalovaný pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a taktiež to, ako sa vyrovnal s vyjadreniami sťažovateľa.

34. Žalovaný uviedol, že správne vychádzal z jemu dostupných informácií a tieto objektívne posúdil, najmä z pohľadu dôveryhodnosti osoby sťažovateľa a posudzoval aj relevantnosť dôvodov na strane sťažovateľa v súvislosti s jeho zaistením.

35. Poznamenal, že v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčil krajinu do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený s tým, že zákon o pobyte cudzincov obligatórne ani nestanovuje povinnosť správneho orgánu určiť krajinu vyhostenia, ale dáva možnosť určiť krajinu vyhostenia, ak je známa. Nakoľko sťažovateľ bol bez akýchkoľvek dokladov, jeho totožnosť nebola úradne overená, správny orgán v zmysle § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov krajinu, do ktorej má byť vyhostený, neurčil.

36. Žalovaný vyslovil názor, že pokiaľ je sťažovateľ zaistený na účel výkonu administratívneho vyhostenia a podkladom takéhoto rozhodnutia je rozhodnutie správneho orgánu o jeho administratívnom vyhostení, v ktorom nie je určená krajina vyhostenia, nemožno sa stotožniť s námietkou sťažovateľa, že k jeho zaisteniu nemôže dôjsť z dôvodu neurčenia krajiny vyhostenia, pretože zákonodarca takúto možnosť, teda neurčenie krajiny vyhostenia, pripúšťa.

37. V ďalšom dal žalovaný do pozornosti, že z administratívneho spisu sťažovateľa vyplýva, že mu bol ustanovený tlmočník do jazyka arabského, v ktorom komunikuje. Cestou tlmočníka, vo svojom vyjadrení uviedol, že pochádza z Afganistanu, pričom nemal pri sebe žiadne doklady preukazujúce uvedenú skutočnosť a svoju domovskú krajinu sa rozhodol opustiť s úmyslom cestovať za lepším životom do Belgicka, pričom cestu si dopredu plánoval a organizoval ju jeho otec. Cestoval viacerými krajinami, štátne hranice prekračoval nelegálne, vedome mimo hraničný priechod, najmä v nočných hodinách, za pomoci prevádzáčov. Vo svojej krajine bol zamestnaný ako krajčír. Cestoval za lepším životom do Belgicka, kde chcel pracovať a kde má bratranca. Slovenská republika mala byť v zmysle jeho výpovede analogicky len tranzitnou krajinou. Sťažovateľ nepredložil žiadny dôkaz o uvedených skutočnostiach, t. j. o tom, že je štátny príslušník Afganistanu a o tom, aké sú jeho osobné údaje predložením platného cestovného dokladu, alebo iného hodnoverného dokladu. Z uvedeného dôvodu s cieľom zistiť a overiť jeho totožnosť a štátnu príslušnosť je podľa žalovaného potrebné vykonať lustrácie. Je potrebné preveriť skutočnosť, či nepredstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu a či sa nenachádza v zozname na odopretie vstupu. Dodal, že cudzinec môže uvádzať krajinu pôvodu zámerne takú, kde nie je možný jeho návrat, alebo zatajovať totožnosť z dôvodu hrozby pre bezpečnosť štátu. Preto žalovaný „len“ na základe jeho vyjadrenia nemôže dôjsť k jednoznačnej totožnosti a štátnej príslušnosti sťažovateľa.

38. Z vyjadrenia sťažovateľa mal žalovaný tiež za zrejmé, že prechádzal viacerými krajinami bez oprávnenia na pobyt v tej ktorej krajine. Z jeho vyjadrení jednoznačne vyplýva, že v Slovenskej republike nemá žiadnu rodinu ani žiadne iné väzby. Dlhodobo cestoval nelegálne, bez preukázania zdravotného poistenia. Zo zdravotného hľadiska nebol vyšetrený na chorobu, ktorá môže ohroziť verejné zdravie. Ide o neznámu osobu, nelegálneho migranta so snahou dostať sa do západnej Európy. Nemá žiadny platný cestovný doklad, a jeho identita nebola úradne, štátom za ktorého občana sa považuje, potvrdená. Neznáma osoba, osoba bez dostatočných finančných prostriedkov, osoba dlhodobo cestujúca, zdravotne nevyšetrená predstavuje aj v prípade sťažovateľa základ pre oprávnený predpoklad rizika jeho úteku, oprávnený predpoklad, že bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o vyhostení, najmä preto, že jeho totožnosť nemožno ihneď zistiť, a preto ohrozuje aj bezpečnosť štátu, verejný poriadok a verejné zdravie.

39. Žalovaný zdôraznil, že počas konania o administratívnom vyhostení nezistil žiadne prekážky, ktoré by bránili jeho vyhosteniu. Rovnako nemal vedomosť ani o tom, že by mu mohlo hroziť nejaké prenasledovanie na území Ukrajiny. Počas výsluchu nikde neuviedol, že jeho vyhostením bude dotknutý jeho súkromný a rodinný život a neuviedol, že by mu v niektorej krajine hrozilo mučenie, bol by podrobený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo, že mu niekde hrozí trest.

40. V ďalšom dal žalovaný do povedomia, že Útvár policajného zaistenia Y. popri úkonoch slúžiacich k vydaniu náhradného cestovného dokladu osloví aj tranzitnú krajinu, z ktorej sťažovateľ prišiel na územie Slovenskej republiky za využitia a dodržania existujúcich dohôd medzi Európskym spoločenstvom a krajinou tranzitu, resp. inou zmluvou medzi Slovenskou republikou a krajinou tranzitu upravujúcou danú oblasť.

41. Dodal, že otázkou určenia krajiny, v konaní o administratívnom vyhostení, ktorú je možné vyhodnotiť ako bezpečnú z pohľadu výkonu vyhostenia, (kde by nehrozilo sťažovateľovi nebezpečenstvo) sa vždy zaoberá orgán útvaru zaistenia, ktorý je zodpovedný za výkon vyhostenia a ktorý aj zabezpečuje samotné vyhostenie, a to na základe zistenia konkrétnych skutočností, pričom vykonáva potrebné úkony k tomu, aby bol sťažovateľ vyhostený a bol mu vystavený cestovný doklad.

V zmysle uvedeného Útvar policajného zaistenia Y. popri úkonoch slúžiacich k vydaniu náhradného cestovného dokladu osloví aj tranzitné krajiny (Maďarsko a Srbsko), nakoľko žalovaný má za preukázané, že sťažovateľ prišiel na územie Slovenskej republiky práve z týchto krajín, preto považoval výkon administratívneho vyhostenia za reálny, účelný a efektívny. V ďalšom žalovaný poukázal na úkony vykonané útvarom policajného zaistenia pre cudzincov za účelom zistenia totožnosti sťažovateľa.

42. V prípadoch, ak je sťažovateľ administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky bez určenia krajiny kam má byť vyhostený, po zistení krajiny do ktorej má byť sťažovateľ vrátený alebo ktorá ho prijme, bude žalovaným mimoriadnym opravným prostriedkom dodatočne určená konkrétna krajina vyhostenia. To znamená, že sťažovateľ má stále všetky právne atribúty na podanie opravných prostriedkov. Taktiež sa vo vzťahu už ku konkrétnej krajine skúmajú prekážky vyhostenia účastníka konania.

43. Čo sa týka lehoty na vycestovanie, poukázal žalovaný na ustanovenie § 83 ods. 2 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého policajný útvar neurčí v rozhodnutí o administratívnom vyhostení lehotu na vycestovanie, ak možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo bude iným spôsobom maril alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, najmä ak nemožno jeho totožnosť zistiť, alternatívne ak možno štátneho príslušníka tretej krajiny zaistiť alebo ak štátny príslušník tretej krajiny ohrozuje bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo práva a slobody iných. Z uvedeného mal žalovaný za to, že ide o kogentné ustanovenie, kategoricky vyjadrené výrazom „neurčí“, ak sú naplnené predpoklady alebo okolnosti uvedené, resp. predvídané hypotézou. Konštatoval, že v danom prípade boli naplnené všetky predpoklady, keďže sťažovateľ bol zaistený, žalovaný v rozhodnutí o administratívnom vyhostení lehotu na vycestovanie neurčil, lebo to zákon o pobyte cudzincov ani nepripúšťa. Bolo by logickým nezmyslom určiť cudzincovi lehotu na vycestovanie a v zapätí ho zaistiť, a ak by potom v určenej lehote nevycestoval, cudzinec by nie z vlastnej viny maril výkon takého rozhodnutia.

44. Žalovaný v rámci účelnosti a efektívnosti zaistenia skúmal aj možnosti alternatívy k zaisteniu, podľa ktorého policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo zloženia peňažnej záruky. Z vyjadrenia sťažovateľa v rámci konania o administratívnom vyhostení a konania o zaistení pre žalovaného jednoznačne vyplynulo, že sťažovateľ nemá možnosť zabezpečenia ubytovania, na Slovensku nikoho nepozná, nemá tu žiadnu rodinu ani žiadne iné väzby a nedisponuje dostatočnou finančnou hotovosťou /5,-eur/. Keďže sťažovateľ nespĺnil zákonné požiadavky, lebo nepreukázal dostatočné finančné zabezpečenie pobytu a rovnako si nevie ani zabezpečiť ubytovanie, nebolo možné mu uložiť jednu z alternatív zaistenia podľa zákona o pobyte cudzincov, nakoľko by svoju povinnosť nevedel reálne splniť, resp. vykonať a jeho vyhostenie by mohlo byť z pohľadu existencie rizika jeho úteku ohrozené. Poznamenal, že účelnosť zaistenia je treba vidieť aj v situácii, v ktorej sa sťažovateľ nachádza. V zariadení je obmedzená protiprávna činnosť a zároveň zabezpečená zdravotná starostlivosť, ako aj naplnenie životných potrieb na primeranej úrovni.

45. Sťažovateľ, po zistení jeho neoprávneného pobytu, v konaní o administratívnom vyhostení a v konaní o zaistení, neprejavil úmysel požiadať o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a taktiež nežiadal o vyzoznenie zastupiteľského úradu domovskej krajiny a rovnako neprejavil úmysel ani požiadať o medzinárodnú ochranu. Po neoprávnenom vstupe na územie Slovenskej republiky sa neprihlásil na úradoch, neodôvodnil svoj nezákonný vstup a pobyt, ale chcel nelegálne migrovať do Belgicka.

46. Žalovaný uviedol, že sťažovateľ nebol zaistený na maximálne možnú dobu zaistenia, ale na dobu cca 4 mesiacov. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia, a to na čas nevyhnutne potrebný, najdlhšie do 28.02.2021 poukázal na skutočnosť, že v danej veci nejde o konkrétny dátum zaistenia, ale ide o hraničný termín doby zaistenia, ktorý nevyklučuje skoršie prepustenie.

47. Podľa žalovaného je nesporné, že pri rozhodovaní o zaistení sťažovateľa sa prihliadalo aj na návratovú smernicu. Z obsahu administratívneho spisu mal za zrejmé, že sťažovateľ sa nechce vrátiť do domovskej krajiny. Je dôvodný predpoklad, že sa bude vyhýbať štátnym orgánom, aby nemohlo dôjsť k jeho vyhosteniu, a bude sa ukrývať.

48. Žalovaný považoval zaistenie sťažovateľa za účelné a efektívne, pretože je tu aj riziko, že nezaistením, by sa naďalej pohyboval po členských štátoch neoprávnene, bez zabezpečeného ubytovania a finančných prostriedkov, čo by mohlo viesť aj k nezákonnej činnosti, nakoľko cez územie Slovenskej republiky cestoval s úmyslom tranzitu do Belgicka.

49. Záverom zhrnul, že napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj správnym poriadkom. Úvahy o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného nemožno odvodzovať od subjektívnej predstavy sťažovateľa o tom, ako podrobne by malo byť rozhodnutie žalovaného odôvodnené, ale musí sa jednáť o objektívny stav, znemožňujúci preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného. Z hľadiska objektívneho je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nároky uskutočniť posúdenie rozhodnutia a jeho odôvodnenia tieto atribúty spĺňa.

50. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatoval, že s právnym posúdením a odôvodnením rozhodnutia krajského súdu plne súhlasí. Žalovaný ustálil, že z administratívneho spisu, z vyjadrenia k správnej žalobe a rovnako aj z vyjadrenia ku kasačnej sťažnosti je zrejmé, že krajský súd vec správne právne posúdil a rovnako na vec aj správne aplikoval právne normy, preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol.

IV. Právny názor NS SR

51. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 1. marca 2021 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

52. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým správny súd zamietol žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-SO17-113-008/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020, ktorým bolo rozhodnuté o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na čas nevyhnutne potrebný najviac na dobu štyroch mesiacov, t. j. do 28.02.2021, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 77 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z., administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení policajný útvar môže uložiť zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a

na územie všetkých členských štátov. Policajný útvar, v rozhodnutí o administratívnom vyhostení, uloží zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov, ak v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčí lehotu na vycestovanie podľa § 83 ods. 2.

Podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar administratívne vyhostí štátneho príslušníka tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z., policajť je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar, ktorý koná vo veci zaistenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia,

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade skonaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 15 bod 1 veta druhá návratovej smernice, zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

Podľa čl. 15 bod 5 návratovej smernice, zaistenie trvá, kým sú splnené podmienky ustanovené v bode 1 a kým je to potrebné na zabezpečenie úspešného odsunu. Každý členský štát stanoví maximálnu lehotu zaistenia, ktorá nesmie presiahnuť šesť mesiacov.

53. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že dňa 30.10.2020 na hraničnom priechode Výšné Nemecké, počas kontroly dvoch kamiónov, boli nájdení piati nelegálni migranti, ktorí sa ukrývali v odkladacích priestoroch pod návesmi kamiónov. Sťažovateľ sa nachádzal v kamióne značky Volvo zelenej farby, evidenčného čísla G., náves značky Schmitz, evidenčného čísla G., ktorého vodič, občan Ukrajiny, uviedol, že cestoval zo Srbska cez Maďarsko a Slovensko na územie Ukrajiny, pričom nevedel, kde a kedy sa migranti mohli dostať do úložného priestoru návesu.

54. Nakoľko sa sťažovateľ na území Slovenskej republiky zdržiaval neoprávnené, rozhodnutím žalovaného č. PPZ-HCP-SO17-112-012/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020 bol administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky a bol mu uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na 3 roky. Z dôvodu, že totožnosť sťažovateľa nebola úradne overená, žalovaný neurčil krajinu, do ktorej má byť žalobca vyhostený; žalovaný neurčil ani lehotu na vycestovanie. Na účel výkonu administratívneho vyhostenia bol sťažovateľ rozhodnutím žalovaného č. PPZ-HCP-SO17-113-008/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020 zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na dobu 4 mesiacov, t. j. do 28.02.2021. Sťažovateľ bol umiestnený do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Y..

55. Sťažovateľ voči rozhodnutiu o zaistení podal správnu žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia a bezodkladného prepustenia zo zaistenia. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a napadnuté rozhodnutie je zároveň nepreskúmateľné.

56. Po prejednaní žaloby krajský súd rozsudkom sp. zn. 6Sa/59/2020-36 zo dňa 27.11.2020 dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, je v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, Správnym poriadkom, návratovou smernicou i medzinárodnými

zmluvami o ochrane ľudských práv. V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že v aplikačnom postupe žalovaného pri rozhodovaní o zaistení žalobcu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ako ani nedostatočne zistený skutkový stav veci.

57. Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade kasačnej sťažnosti podanej voči rozsudku krajského súdu, rozsudkom sp. zn. 10Szak/15/2020 zo dňa 31.12.2020 rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie dôvodiac, že odôvodnenie jeho rozsudku spôsobom, keď vyslovuje len konečné závery o nedôvodnosti žalobných námietok sťažovateľa bez toho, aby ozrejmil aj proces uvažovania, ktorý týmto záverom predchádzal, nedáva priestor pre pochopenie, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Vzhľadom na to, že výroku rozsudku nekorešponduje relevantné odôvodnenie reflektujúce vo svetle žalobných námietok na konkrétny skutkový a právny stav v prejednávanej veci, najvyšší súd nemal možnosť posúdiť, či je rozhodnutie krajského súdu vo výroku vecne správne. Preto kasačný súd rozhodol, aby krajský súd vec opätovne prejednal, rozhodnutie vo veci presvedčivo odôvodnil a v intenciách odôvodnenia tohto rozsudku sa náležite vysporiadal so zásadnými námietkami sťažovateľa uvedenými v správnej žalobe.

58. Krajský súd vo veci preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovaného opätovne rozhodol tak, že správnu žalobu sťažovateľa zamietol.

59. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, dospel k záveru, že kasačná sťažnosť podaná proti rozhodnutiu krajského súdu, nie je dôvodná.

60. Sťažovateľ namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ Správneho súdneho poriadku). Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo tak na krajskom súde, ako aj u žalovaného správneho orgánu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru o nedôvodnosti kasačných námietok sťažovateľa. V aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil kasačný súd nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

61. Vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

62. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

63. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

64. Ak sťažovateľ za nesprávne právne posúdenie považoval nesplnenie podmienok pre zaistenie podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pretože podľa jeho názoru neboli vo veci zistené či

preukázané také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho zaistenie, táto námietka podľa kasačného súdu nemohla obstať, nakoľko žalovaný preukázal, že k splneniu podmienok pre aplikáciu uvedeného ustanovenia došlo.

65. Ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. umožňuje žalovanému zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny (sťažovateľa), a to na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia. Kasačný súd má za nepochybné, že v prejednávanom prípade bola účinne naplnená podmienka, že v čase vydania rozhodnutia o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov bol sťažovateľ podľa § 77 ods. 1 a § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky a podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. mu bol uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky, ako aj na územie všetkých členských štátov, ktorými sa na účely tohto konania rozumejú Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Island, Lichtenštajnsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko, Španielsko, Švajčiarsko a Taliansko na dobu troch rokov, pričom lehota zákazu vstupu začne plynúť dňom vykonania administratívneho vyhostenia podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o pobyte cudzincov (rozhodnutie žalovaného o administratívnom vyhostení č. PPZ-HCP-SO17-112-012/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020).

66. Vo vzťahu k uvedenému kasačný súd dáva do pozornosti, že ak cudzinec nemá oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, policajný útvar ho administratívne vyhostí. Ako vyplýva z ustanovenia § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, v rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie krajina vyhostenia, ak je možné takúto krajinu určiť. Nepodlieha preto žiadnym pochybnostiam, že zákonodarca počítal pri vyhostení cudzinca s dvomi situáciami, teda s vyhostením do určitej (konkrétnej) krajiny alebo s možnosťou vyhostenia bez určenia konkrétnej krajiny. Námietka sťažovateľa, že žalovaný má povinnosť uviesť krajinu vyhostenia cudzinca a vo vzťahu k nej skúmať prekážky vyhostenia, je preto nedôvodná a nemá oporu v platnej právnej úprave. Keď teda v prejednávanom prípade žalovaný administratívne vyhostil sťažovateľa bez určenia konkrétnej krajiny vyhostenia, postupoval tak v súlade s platnou právnou úpravou.

67. V súvislosti s vyššie uvedeným dáva kasačný súd do pozornosti, že zákon o pobyte cudzincov aj v prípade inštitútu zaistenia cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia nestanovuje prekážku zaistenia v prípade, že krajina vyhostenia nie je určená. Preto nemožno úspešne argumentovať tým, že každé rozhodnutie o zaistení cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia, keď cudzinec nebol administratívne vyhostený do konkrétnej krajiny, je potrebné a priori považovať za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu nepreukázania podmienky potenciálnej vyhostiteľnosti. Takýto záver by popieral platnú právnú úpravu a nevyplyva ani z judikatúry kasačného súdu, či ústavného súdu, ktorá zachovanie, či porušenie princípu vyhostiteľnosti akcentuje vždy v okolnostiach konkrétneho prípadu. Na doplnenie poukazuje kasačný súd napríklad na rozhodnutia v iných veciach obdobného charakteru vydaných pod sp. zn. 10SZa/6/2016 a 10SZak/6/2018, kde zaistenie cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia, bez určenia krajiny, do ktorej má byť cudzinec administratívne vyhostený, nebolo kasačným súdom považované za nezákonné.

68. V prejednávanom prípade je preukázaná existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení sťažovateľa, ktoré tvorí zákonný podklad pre jeho zaistenie a preukazuje účel zaistenia. Nakoľko účelom zaistenia sťažovateľa je realizácia jeho administratívneho vyhostenia, naplnenie podmienky existencie účelu zaistenia je potom nepochybne úzko späté s tým, aby vyhostenie sťažovateľa bolo potenciálne možné, teda aby bola naplnená požiadavka jeho vyhostiteľnosti. Na základe doteraz ustáleného skutkového stavu zisteného žalovaným správnym orgánom podľa kasačného súdu nie je dôvod spochybňovať tvrdenia žalovaného o potenciálnej zrealizovateľnosti vyhostenia sťažovateľa. Sám správny orgán v rozhodnutí o administratívnom vyhostení sťažovateľa uviedol, že len na základe výpovede sťažovateľa uvedenej v zápisnici nemôže dôjsť k jednoznačnej identifikácii sťažovateľa, preto s cieľom zistiť a overiť jeho totožnosť a štátnu príslušnosť je potrebné vykonať lustrácie, pretože cudzinec môže uvádzať krajinu pôvodu zámerne takú, kde nie je možný jeho návrat; je potrebné preveriť

skutočnosť, či táto osoba nepredstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu a či sa nenachádza v zozname na odopretie vstupu. Preto sa žalovaný rozhodol neurčiť krajinu vyhostenia. Obdobné úvahy sú obsiahnuté v preskúmanom rozhodnutí žalovaného o zaistení. Z rozhodnutia o zaistení sťažovateľa kasačný súd zistil, že žalovaný v prípade sťažovateľa vychádzal najmä z okolností, za ktorých bol zaistený, z absencie cestovného dokladu, existencie rozhodnutia o administratívnom vyhostení, neoprávnenosti jeho pobytu na území Slovenskej republiky, jeho vyjadrení v zápisnici a absencie finančných prostriedkov. Z absencie cestovného dokladu žalovaný vyvodil potrebu zabezpečiť jeho vydanie, nielen na účel zistenia totožnosti, nielen pre účel zistenia, či osoba nemá záznam v SIS a preverenia, či nepredstavuje hrozbu pre štát, ale aj na účely administratívneho vyhostenia. Žalovaný pritom vychádzal taktiež z rozsiahlych praktických skúseností Útvaru policajného zaistenia Y. so zabezpečovaním administratívneho vyhostenia osôb s podobným profilom.

69. Z uvedeného pre kasačný súd vyplýva, že žalovaný v preskúmanom rozhodnutí načrtol smer, ktorým sa bude uberať jeho ďalší postup, preto nemožno mať za jednoznačné, že vyhostenie sťažovateľa je absolútne nerealizovateľné, a preto ani nemožno priznať úspech námietke sťažovateľa, že žiadna iná tretia krajina neprijme sťažovateľa.

70. K uvedenému poukazuje kasačný súd na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Szak/1/2021 zo dňa 20.01.2021, z odôvodnenia ktorého vyplýva: „24. Je nepochybné, že aj v konaní o zaistení cudzincov subsidiárne platí procesná zásada materiálnej pravdy (§ 3 ods. 5 Správneho poriadku - rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci), ktorá sa preveruje v inkvizičnom (vyšetrovací nie však preskúmovacia zásada) procese prostredníctvom vypočutia sťažovateľa ako cudzinca bez dokladov totožnosti policajtom v spojení so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 34 ods. 5 Správneho poriadku).

25. Práve konflikt dvoch ústavných požiadaviek, a to ústavné právo na inú ochranu, t. j. právo na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy ako nositeľa štátnej moci (čl. 46 ods. 1 ústavy) a súčasne osobná sloboda (čl. 17 ods. 2 ústavy), formuje osobitosť konania, ktorá je typická pre všetky takéto skrátené procesy zisťovania skutkového stavu, ako je tomu aj v preskúmanej veci pri nutnosti urýchlene rozhodnúť o administratívnom vyhostení sťažovateľa (najmä obdoba s inštitútom väzby v trestnom práve či neodkladných opatrení v civilnom konaní, napríklad vo veciach ochrany maloletého), v ktorých sa vôbec nemôže uplatniť koncentračná zásada na zistenie skutkového stavu. Uvedené vylúčenie koncentračnej zásady so sebou prináša to, že vylúčenie možnosti precizovania skutkového stavu zisteného pred vydaním konkrétneho rozhodnutia sa neakceptuje, tzn. že proces zisťovania skutkového stavu je do budúcnosti (na čas stanovený zákonom pre zaistenie) čiastočne otvorený.

26. Pre kasačný súd je nepochybné, že všetky vyššie uvedené závery je nutné aplikovať aj na zisťovanie skutočností pri preverovaní pobytu sťažovateľa na území Slovenskej republiky. Toto zisťovanie skutkového stavu (§ 75 v spojení s § 111 ods. 1 písm. c/ a § 79 zák. č. 404/2011 Z.z.) zásadne vychádza z obráteného dôkazného bremena. Uvedené je možné charakterizovať tým, že všeobecne prevláda prezumpcia nedostatku relevantných dôkazov u cudzinca bez cestovných dokladov a tento cudzinec iba objasňuje dôvody svojho pobytu na území Slovenskej republiky, pričom policajný útvar otázkami si objasňuje niektoré nejasnosti vyplývajúce z prejavu sťažovateľa a následne preveruje (preskúmava hodnovernosť tvrdení, z ktorých sa skladá príbeh sťažovateľa) všetky relevantné skutočnosti, ktoré prezentoval sťažovateľ počas svojho predvedenia (§ 79 zák. č. 404/2011 Z.z.) na policajnom útvare, s využitím všetkých legálnych a dostupných prostriedkov vrátane štatistických a informačných databáz. V tejto súvislosti je treba si uvedomiť mimoriadne rozsiahlu a rôznorodú množinu rôznych, a to aj vzhľadom na historický vývoj vnútorných pomerov, meniacich sa informácií týkajúcich sa nielen sťažovateľa ale aj zisťovania relevantných údajov o jeho možnom návrate (najmä informácie o krajine pôvodu).

27. Ďalej je nepochybné, že policajná kontrola a následné predvedenie sťažovateľa je zákonom ustanovený prípravný (t.j. zisťovací alebo preverovací) proces policajta (viď systematický výklad vychádzajúci z § 79 zák. č. 404/2011 Z.z.) smerujúci k obstaraniu dôkazného prostriedku (úradného záznamu podľa § 79 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. a zápisnice v zmysle § 22 ods. 1 Správneho poriadku) so zachytením skutkových „de facto“ zistení, ktorý nie je procesom meritórneho rozhodovania o oprávnenosti pobytu sťažovateľa na území Slovenskej republiky. Avšak na druhej strane možný

negatívny výsledok tohto procesu vo forme vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení predstavuje pre sťažovateľa hrozbu závažného a intenzívneho zásahu do individuálnej, právom chránenej sféry jednotlivca zo strany orgánu verejnej správy. Potom vedomosť o takom negatívnom výsledku môže motivovať sťažovateľa k porušeniu zásady aktívnej súčinnosti (§ 3 Správneho poriadku v spojení s § 120 zák. č. 404/2011 Z.z.).

28. Na tomto mieste musí kasačný súd zdôrazniť, že preverovanie oprávnenosti pobytu ako proces zisťovania, resp. preverovania správnosti, pravdivosti alebo úplnosti dokladov predložených kontrolovaným sťažovateľom alebo pravdivosti údajov ním alebo v nich uvedených na základe dôkazných prostriedkov prostredníctvom vlastnej úvahy je predovšetkým duševným postupom policajta, počas ktorého policajt musí vzhľadom na mimoriadnu mnohorakosť a rôznorodosť preverovaných informácií od sťažovateľa (celosvetová realita veľkého počtu štátnych útvarov a ich vnútorných odlišností) prihliadať nielen na vnútroštátne dôkazy ale aj na dôkazy zadovážené z iných štátov, čo predpokladá aj úniové právo. Následné vyhodnotenie dôkazných prostriedkov je myšlienkovým postupom, počas ktorého usudzujúci subjekt prijíma jedno tvrdenie a odmieta protikladné iné, pričom sa opiera o logické, systematické, historické, pravdepodobnostné, vierohodné a iné úsudky. 29. Preto sa z tohto dôvodu javí ako celkom logická požiadavka zákonodarcu, ak policajt na konci zisťovacieho procesu nadobudne dojem o potrebe vydania príslušného rozhodnutia, aby v zmysle § 120 zák. č. 404/2011 Z.z. umožnil, tzn. že tu zákonodarca vytvára priestor na aktívnu súčinnosť sťažovateľa s policajným útvarom (popríklad jeho zástupcovi), aby sa vyjadril k jeho podkladu a k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhol jeho doplnenie (viď popretie zásady koncentrácie v bode č. 25 tohto rozsudku).

30. Takto nastavený proces precizovania skutkového stavu pokračuje (viď pripustenie čiastočnej otvorenosti uvedeného procesu v bode č. 25 tohto rozsudku) počas celej doby zaistenia, t. j. až do konca zaistenia, nakoľko zákonodarca

a) bezprostredne po zaistení ukladá povinnosť (§ 90 ods. 1 písm. a/ bod 1.) policajnému útvaru, aby zabezpečil poučenie sťažovateľovi v jazyku, ktorému rozumie, o dôvodoch zaistenia,

b) vytvára oprávnenie policajného útvaru počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie, a to aj v prípadoch predpokladania (hypotézy), že sťažovateľ dostatočne nespolupracuje (§ 88 ods. 4 zák. č. 404/2011 Z.z. a contrario § 3 a § 4 Správneho poriadku), c) ukladá kontinuálnu povinnosť policajnému útvaru (§ 90 ods. 1 písm. d/ zák. č. 404/2011 Z.z.) skúmať po celý čas zaistenia, či trvá jeho účel, ako aj

d) ukladá povinnosť zariadeniu povinnosť naďalej zisťovať či preverovať totožnosť sťažovateľa (§ 90 ods. 2 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z.).

31. Týmto postupom policajného útvaru, zariadenia či policajtov sa vytvárajú záruky spravodlivého procesu bežného pre demokratické štáty. Ako už bolo vyššie uvedené, zistenie mnohých skutočností, ktoré sa viažu na určenie krajiny pôvodu, popríklad krajiny tranzitu ako tomu je v preskúmvanej veci, v prípade administratívneho vyhostenia sa dostáva do konfliktu s požiadavkami na spravodlivý proces na jednej strane a s požiadavkami na obmedzenie slobody pohybu iba zákonným spôsobom každého jednotlivca na území Slovenskej republiky na strane druhej.

32. Pokiaľ slovenský právny poriadok spolu s medzinárodným právom verejným výslovne požadujú, aby orgán verejnej správy pri administratívnom vyhostení preveroval aj podmienky u dožiadaného štátu, potom je možné požadovať od slovenských orgánov verejnej správy iba také činnosti, ktoré sú reálne schopné v lehotách ustanovených zákonom aj vykonať, lebo nie je možné očakávať od týchto pracovníkov pri tak krátkom časovom úseku okamžité a dôkladné vyhodnotenie situácie v tej-ktorej krajine za súčasnej absencie relevantných tvrdení, dôkazov či prístupu do databáz.“

71. Vo svetle uvedeného kasačný súd ustálil neexistenciu pochybenia žalovaného, ktorý v rozhodnutí o administratívnom vyhostení sťažovateľa náležite posúdil realizovateľnosť vyhostenia sťažovateľa, čo sa následne premietlo v preskúmvanom rozhodnutí žalovaného o zaistení sťažovateľa.

72. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti niekoľkokrát zopakoval svoje tvrdenia o zlej bezpečnostnej situácii v Afganistane (tvrdenej domovskej krajine sťažovateľa). Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že zákon o pobyte cudzincov neopomenul ani situácie brániace vyhosteniu cudzinca, ktoré sú premietnuté v § 81 tohto zákona a spočívajú v ohrození života alebo slobody cudzinca z dôvodov jeho

rasy, národnosti, náboženstva, politického presvedčenia, či príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ku ktorým by mohlo dôjsť pri vyhostení do určitých štátov. Túto otázku je správny orgán povinný skúmať. Ako vyplýva zo všetkých vyjadrení žalovaného v prejednávanej veci, žalovaný si je tejto svojej povinnosti vedomý a sám uvádza, že orgán útvaru zaistenia zodpovedný za výkon vyhostenia sa pri určení krajiny vyhostenia vždy zaoberá aj otázkou posúdenia bezpečnosti krajiny z pohľadu výkonu vyhostenia. Najvyšší súd považuje v tejto súvislosti za dôležité zdôrazniť, že otázku prekážky vyhostenia do konkrétnej krajiny možno logicky skúmať v štádiu, keď už je táto krajina známa a určená, čo v prejednávanej veci ešte nenastalo. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa je však zásadná skutočnosť, že sťažovateľ nebol vyhostený do Afganistanu a sám žalovaný správny orgán tvrdí, že v súčasnej situácii je vyhostenie do Afganistanu nereálne. V tejto súvislosti je preto bezpredmetná námietka sťažovateľa, že žalovaný nevykonával dokazovanie o bezpečnostnej situácii v Afganistane, keďže žalovaný ani nemá zámer ho do tejto krajiny vyhostiť.

73. V súvislosti s účelnosťou zaistenia a ustálením krajiny vyhostenia považuje najvyšší súd za zásadnú tú okolnosť, že sťažovateľ cestuje bez dokladu totožnosti, čo štátnym orgánom komplikuje preukázanie a ustálenie totožnosti sťažovateľa, stanovenie jeho domovskej krajiny a následné ustálenie krajiny vyhostenia. Zisťovanie totožnosti sťažovateľa a vyhotovenie náhradných dokladov nepochybne priamo podmieňuje aj trvanie doby zaistenia. Žalovaný pri odôvodnení stanovenej doby zaistenia (najviac v dĺžke štyroch mesiacov) podrobne popísal postupnosť a časovú náročnosť procesu, ktorý je potrebné absolvovať pri realizácii jednotlivých úkonov vedúcich ku konečnému vyhosteniu (od zisťovania totožnosti, získania náhradných cestovných dokladov až po fyzický výkon vyhostenia). Najvyšší súd preto nepovažuje za opodstatnenú námietku sťažovateľa, že rozhodnutie žalovaného v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia nie je dostatočne odôvodnené.

74. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal rozpor jeho zaistenia s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru pre neefektívnosť a neúčelnosť. Tú odvodzoval od nerealizovateľnosti jeho vyhostenia do Afganistanu. Poukázal pritom na dlhodobú prax migračného úradu, ktorý poskytuje štátnym príslušníkom Afganistanu doplnkovú ochranu. Kasačný súd uvedenému sťažnostnému bodu nemohol vyhovieť, pretože ani právo na slobodu a osobnú bezpečnosť nie je absolútne a v súlade s Dohovorom možno jednotlivca pozbaviť slobody okrem iného aj v prípade, že na základe zákona proti nemu prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie. Možno teda nepochybne uzavrieť, že nielen vnútroštátna právna úprava, ale aj medzinárodné dokumenty počítajú s možnosťou obmedzenia osobnej slobody jednotlivca za účelom výkonu jeho vyhostenia z krajiny. Ide teda o legálny inštitút, ktorý v prípade splnenia vopred stanovených zákonných podmienok môžu štátne orgány voči jednotlivcovi uplatniť. Ako už bolo vyššie uvedené, kasačný súd má za to, že v prejednávanej veci podmienky pre zaistenie sťažovateľa boli naplnené, a to aj s ohľadom na závery rozhodovacej praxe ohľadne výkladu čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, ktorá kladie dôraz na to, aby počas zaistenia reálne prebiehal proces vyhostenia a príslušné orgány vykonávali patričné kroky vedúce k vyhosteniu, pričom nie je nevyhnutné, aby bol cudzinec efektívne vyhostiteľný hneď v čase vydania rozhodnutia o zaistení. Zaistenie by bolo nezákonné v tom prípade, ak by príslušné štátne orgány v čase zaistenia (alebo aj v procese jeho trvania) mali vedomosť o prekážkach brániacich vyhosteniu. Takéto prekážky, ani prípadná vedomosť žalovaného o nich, však v prejednávanej veci preukázané neboli (sťažovateľ len bez ďalších náznakov či indícií tvrdil, že nie je vyhostiteľný do žiadnej krajiny).

75. Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V súvislosti s uvedeným kasačný súd považuje za dôležité poznamenať, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Z vyššie uvedených dôvodov nebol opodstatnený ani namietaný odklon krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

76. Podľa názoru kasačného súdu úspešnosť námietok voči rozhodnutiu o zaistení môže obstať jedine v prípade, ak sťažovateľ svojimi námietkami spochybní zákonnosť rozhodnutia o jeho zaistení, inými slovami, ak preukáže, že neboli splnené podmienky jeho zaistenia v danom prípade podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, čo sa však v predmetnom prípade sťažovateľovi nepodarilo.

77. V tejto súvislosti kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Zaistenie cudzinca (ako vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016) znamená obmedzenie alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citeľný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom Slovenskej republiky.

78. Sťažovateľovi sa však nepodarilo uplatnenými námietkami v kasačnej sťažnosti preukázať, že takýto zásah do práv sťažovateľa sa uskutočnil bez splnenia podmienok stanovených v zákone o pobyte cudzincov.

79. Preto, ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov sťažovateľa, tento jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Skutočnosť, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v konaní o kasačnej sťažnosti. Tieto boli obdobné ako námietky, ktoré sťažovateľ namietal už v prvoinštančnom konaní, a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

80. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku tak, že sťažovateľovi právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko v tomto konaní nemal úspech (§ 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) a u žalovaného nezistil existenciu zákonného dôvodu na ich priznanie (§ 168 Správneho súdneho poriadku).

81. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.